

Ilmastoraportti 2023

SISÄLLYS

1. Johdanto	3
2. Hallintotapa	4
3. Strategia	5
5. Mittarit ja tavoitteet.....	7

Ilmastoraportti

1. Johdanto

Valtion eläkerahasto on valtiollinen eläkesijoittaja, jonka tehtävä on varautua tulevien eläkkeiden maksamiseen ja eläkkeistä aiheutuvien menojen tasaamiseen. VERin toiminta perustuu pitkän aikavälin tavoitteenasetteluun ja vastuullisuus on olennainen osa VERin sijoitustoimintaa. Laki Valtion eläkerahastosta määrää sijoitusten varmuudesta huolehtimisesta, tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta sekä niiden asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. VERin asema valtiollisena instituutiona edellyttää, että VER huomioi ilmastonmuutoksen osana pitkäjänteistä sijoitustoimintaa.

VER näkee välttämättömäksi kehittää omaa vastuullisuusraportointiaan linjassa kehittyvän toimintaympäristön kanssa ja on sen takia päättänyt laatia ilmastoraportin. G20-maiden Financial Stability Boardin asettama asiantuntijaryhmä, The Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), on luonut globaalin raportointisuosituksen yritysten ja sijoittajien taloudellisesta raportoinnista koskien ilmastoon liittyviä yrityksen ja/tai sijoittajan riskejä ja mahdollisuuksia. TCFD:n luomat raportointisuositukset kattavat ilmastonmuutosliitännäisiä asioita yritysten hallinnossa, strategiassa, riskienhallinnassa sekä mittareissa ja tavoitteissa. Yhdenmukainen raportointikehikko mahdollistaa ilmastoriskien paremman ymmärtämisen ja toimialakohtaisen vertailun edesauttaen omistajan ymmärtämistä ilmastonmuutoksen tuomista vaikutuksista yrityksen liiketoimintaan. VERin ilmastoraportti pyrkii soveltuvin osin hyödyntämään TCFD:n suosituksia.

2. Hallintotapa

Tämä osio kuvaa kuinka VERin johto arvioi ja hallinnoi ilmastoliitännäisiä riskejä ja mahdollisuuksia portfoliotasolla. Tämän lisäksi osiossa selitetään hallituksen vastuu ilmastoliitännäisistä asioista.

VERin hallitus päättää VERin sijoitustoiminnan pitkän aikavälin linjasta. VERin hallitus hyväksyy vuosittain sijoitussuunnitelman ja riskienhallintasuunnitelman. Hallitus päättää VERin sijoitustoiminnan vastuullisuutta koskevista periaatteista ja VERin vastuullisuusperiaatteet päivitetään vuosittain samassa yhteydessä sijoitussuunnitelman ja riskienhallintasuunnitelman kanssa. VERin vastuullisuusperiaatteet kattavat ilmatoriskit muiden vastuullisuusriskien ohella. Tämän lisäksi VERin vastuullisuusperiaatteet toimitetaan VERin sijoitusneuvottelukunnalle sijoitussuunnitelman käsittelyä varten. Vastuullisuuteen liittyviä asioita käsitellään vähintään neljännesvuosittain hallituksessa. VERin vastuullisuusperiaatteita on päivitetty viimeksi vuonna 2023. Vastuullisuusperiaatteet yhdessä omistajaohjausperiaatteiden kanssa ovat VERin keskeisin tapa ohjata vastuullista sijoitustoimintaa sekä ilmastotoimia.

VERin johto ja johtoryhmä seuraavat vastuullisuuteen liittyviä erilaisia teemoja ja kehittävät VERin vastuullista sijoitustoimintaa yhdessä vastuullisuusanalyttikon ja asiantuntijan kanssa. VERin johto päättää vastuullisuusperiaatteiden täytäntöönpanolinjauksista, joilla ohjeistetaan ja kehitetään käytännön menettelyjä. VERin johdossa keskustellaan joitakin kertoja vuodessa laajasti vastuullisuusliitännäisistä teemoista ja keskustelut jalkautetaan tiimeihin kehitysnäkökulmasta.

Salkunhoitajat täytäntöönpanevat ja seuraavat sijoitussalkkujensa vastuullisuuden toteutumista VERin vastuullisuusperiaatteiden mukaisesti. Salkunhoito ja riskienhallintakomitea seuraavat ulkoisen palveluntarjoajan toimittamaa ilmatoraporttia kvartaaleittain. VERin salkunhoito, johto ja vastuullisuusanalyttikko käyvät dialogia yritysten ja varainhoitajien kanssa koskien vastuullisuutta.

3. Strategia

Tässä osiossa avataan ajankohtaisten ja tulevaisuuden ilmastoliitännäisten riskien ja mahdollisuuksien vaikutus VERin toimintaympäristöön, strategiaan ja taloudelliseen suunnitteluun.

Ilmastomuutoksella tulee olemaan moniulotteinen ja huomattava taloudellinen vaikutus eri markkinoihin ja toimialoihin. VER uskoo, että ilmastonmuutos on yksi lähitulevaisuutemme suurimmista globaaleista megatrendeistä. Ilmastomuutos koskee kaikkia omaisuusluokkia luoden riskejä ja mahdollisuuksia. Ilmastomuutoksen aiheuttamat riskit ovat kriittisimmät korkeiden kasvihuonekaasupäästöjen toimialoilla eli perusteellisuudessa, energiantuotannossa ja yhdyskuntapalveluissa.

Ilmastoliitännäiset riskit tulevat vaikuttamaan merkittävästi tulevaisuudessa sijoitusympäristöön ja näiden riskien vaikutus tulee näkymään poliittisessa päätöksenteossa sekä markkinamekanismeissa. VERin näkemyksen mukaan kansainvälinen ilmastopoliittikka tulee kiristymään lähitulevaisuudessa, mikä luo uusia mahdollisuuksia kuin myös riskejä sijoittajalle. VERin tehtävä eläkevarojen tuottavana ja turvaavana sijoittajana edellyttää ilmastomuutoksen ottamista huomioon osana tätä kokonaisuutta.

TCFD:n määritelmän mukaan ilmastomuutoksen aiheuttamat riskit jaetaan siirtymäriskeihin ja fyysisiin riskeihin. Siirtymäriskit ovat riskejä, jotka liittyvät vähähiiliseen talouteen siirtymisen regulaation muutoksin, teknologian kehityksen, markkinakäyttäytymisen ja maineriskien kautta. Fyysiset riskit ovat riskejä, jotka aiheutuvat suoraan ilmastomuutoksesta. Fyysiset riskit jakautuvat kroonisiin ja akuutteihin riskeihin. Riskien kääntöpuolella on myös tuottomahdollisuuksia. Ilmastomuutoksesta tulevat hyötymään yritykset, jotka kehittävät teknologioita ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi.

Korkean hiili-intensiteetin yrityksillä on korkeampi hiiliriski, joka tarkoittaa, että yrityksillä on korkeampi siirtymäriski siirryttäessä kohti hiilineutraalia taloutta. Siirtymäriskit toteutuvat, jos ilmastopoliittikka, kuluttajien muuttuva käyttäytyminen ja teknologinen kehitys tekevät suuripäästöiset liiketoimintamallit taloudellisesti kannattamattomiksi. VER käyttää hiilijalanjälkeä sekä hiili-intensiteettiä siirtymäriskin tunnistamiseen. Korkean hiili-intensiteetin toimialojen yrityksistä tulee tunnistaa ne yritykset, jotka pystyvät kehittämään liiketoimintaansa vähähiiliseksi. Pitkän aikavälin riskinä VER tunnistaa globaalin hiilen hinnoittelun kiristymisen.

VER asetti ensimmäisen kerran hiilijalanjälkeen liittyvät tavoitteet vuonna 2019 jonka jälkeen tavoitetta on vuosittain täsmennetty. Lisäksi valtioneuvosto hyväksyi 3.2.2020 tiekartan valtion hiilineutraalisuustavoitteen saavuttamiseksi ja tässä yhteydessä VER kartoitti sijoitustensa hiilijalanjäljen ja laati suunnitelman sijoitusten hiiliriskiä vähentävistä toimenpiteistä.

Vuoden 2022 Vastuullisuusperiaatteissa ja -tavoitteissa VER lisäsi ilmastotavoitteekseen hiilineutraalin sijoitussalkun vuoteen 2050 mennessä. Salkun hiili-intensiteetin vähentämisellä pyritään parantamaan pitkän aikavälin tuottoja ja vähentämään riskejä. Lisäksi VERin tavoitteena on vähentää koko osakesalkun hiili-intensiteettiä 30 % vuoden 2019 tasosta vuoden 2025 loppuun mennessä ja 50 % vuoden 2030 loppuun mennessä. Likvidin yrityslainasalkun hiili-intensiteetti pyritään pitämään alle vertailuindeksin. Osana VERin tavoitetta vähentää koko salkun

hiilijalanjälkeä, VER selvittää mahdollisuutta mitata ja asettaa tavoite myös epälikvidien sijoitusten hiili-intensiteetille.

Vuonna 2023 VER osallistui sijoittaja-aloitteeseen, jolla pyritään vaikuttamaan yhtiöihin, joiden metaanipäästöt ovat merkittävät. Metaanin ilmasto lämmittävä vaikutus on noin 25 kertaa voimakkaampi kuin hiilidioksidin. Metaanipäästöjen vähentäminen on merkittävä tapa pienentää esimerkiksi energiasektorin kasvihuonekaasupäästöjä.

Tämän lisäksi VER liittyi kahteen CDP:n vaikuttamiskampanjaan. Non-Disclosure-Campaign-aloitteen tarkoituksena on vaikuttaa yrityksiin, jotta ne raportoisivat ilmastoon, veteen ja metsiin liittyvistä vaikutuksistaan. CDP:n Science-Based Targets-kampanja kehottaa yrityksiä asettamaan Pariisin ilmastopimuksen mukaiset ilmastotavoitteet.

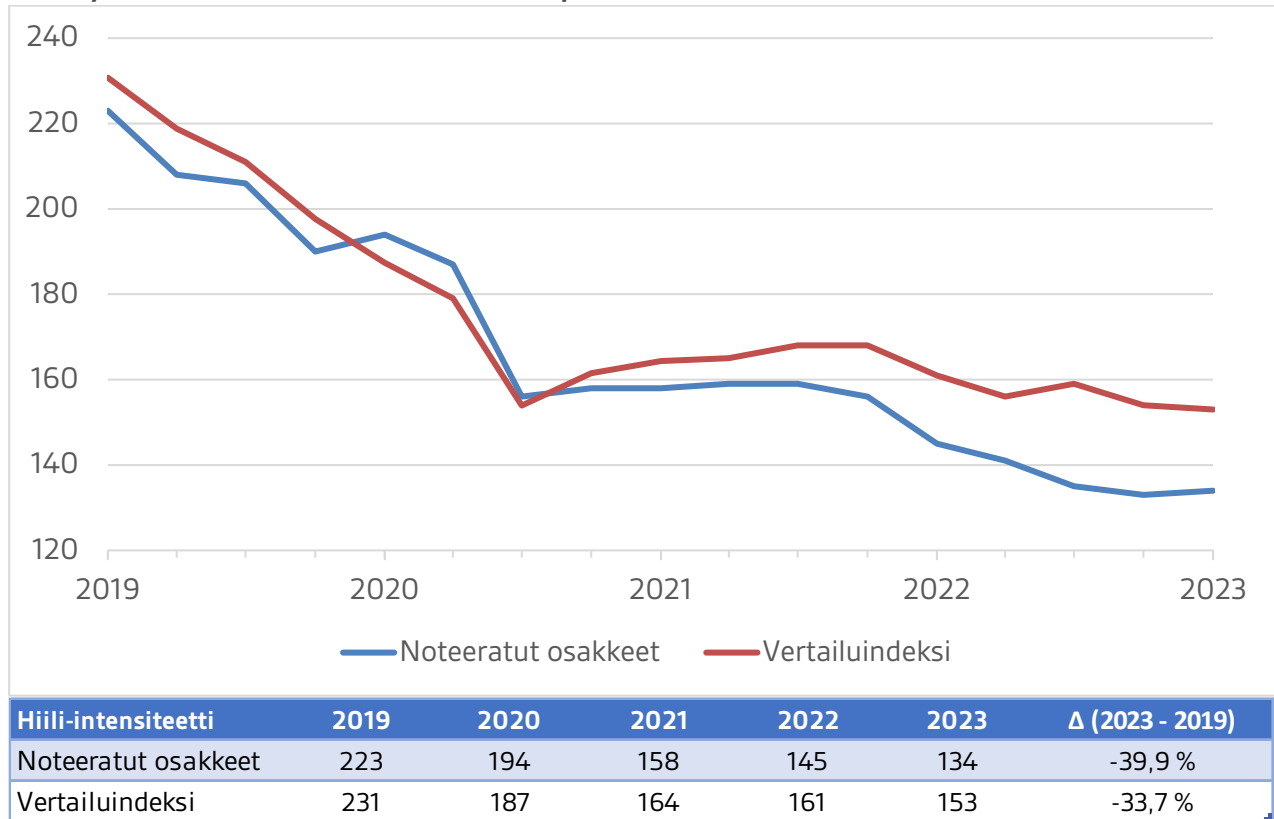
4. Mittarit ja tavoitteet

Tässä osiossa kuvataan VERin käyttämiä mittareita ja kehitystä asetetuissa ilmastotavoitteissa.

Konkreettisten ja mitattavissa olevien tavoitteiden asetanta on tärkeää VERille. VER tunnistaa ilmatoriskin merkittävänä vastuullisuusriskinä, jonka seurantaan VER käyttää erilaisten ilmastotunnuslukujenmittaamista. VER on kehittänyt viime vuosien aikana raportointijärjestelmän ja mittariston ja pyrkii laajentamaan sitä edelleen päästödatan kehittyessä myös muissa omaisuusluokissa kuin noteeratuissa osakkeissa ja likvideissä yrityslainoissa.

VERin ulkoinen palveluntarjoaja toimittaa VERille tietoa liittyen salkun hiilijalanjälkeen, jonka pohjalta luvut on laskettu. VERin salkun hiilijalanjälki on laskettu erikseen noteeratuille osakkeille ja likvideille yrityslainoille. Ilmastotavoitteissa VER käyttää TCFD:n suositusten mukaista painotettua hiili-intensiteettiä. Pitkän aikavälin tavoitteeksi VER on asettanut koko salkun hiilineutraalisuuden vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteen ajankohta valittiin sillä perusteella, että VERin salkku on globaalisti hajautettu ja valtioiden hiilineutraalisuustavoitteet eriävät maantieteellisesti. Tarkemmat tavoitteet ja rajoitteet löytyvät VERin vastuullisuusperiaatteista.

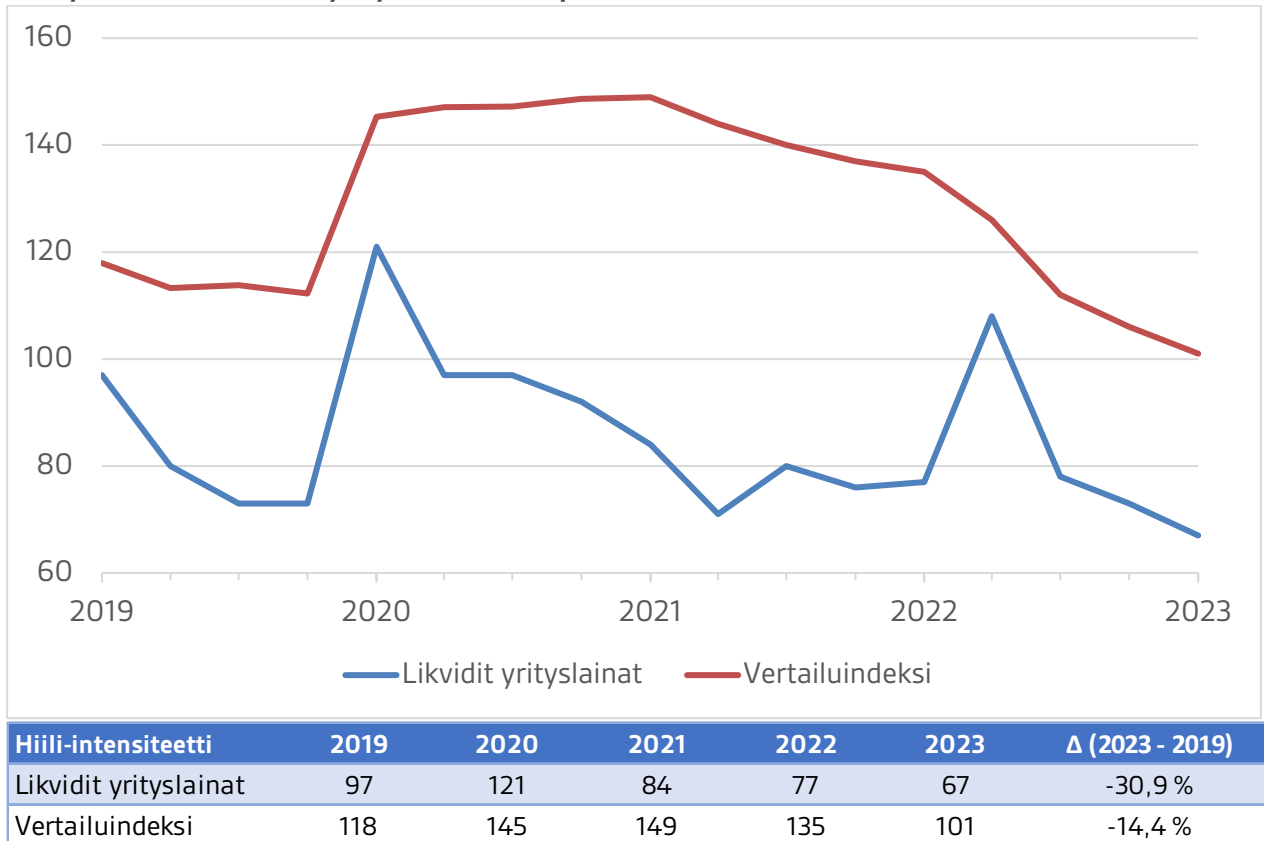
Kuvaaja 1. VERin noteeratun osakesalkun painotettu hiili-intensiteetti, 2019–2023

VERin lyhyen aikavälin tavoitteena on vähentää noteeratun osakesalkun hiili-intensiteettiä 30 % vuoden 2019 tasosta vuoden 2025 loppuun mennessä ja keskipitkän aikavälin on vähentää hiili-intensiteettiä 50 % vuoden 2030 loppuun mennessä. VERin noteerattujen osakkeiden painotettu hiili-intensiteetti on laskenut 39,9 % vuodesta 2019 vuoteen 2023 ja hiili-intensiteetti on noin 12 % alle vertailuindeksiin.

Vuoden 2025 päästövähennystavoite saavutettiin jo vuonna 2022, mutta vuonna 2023 salkun painotettu hiili-intensiteetti jatkoi laskuaan vertailuindeksiä nopeammin. On tärkeää kuitenkin huomata, että lyhyellä aikavälillä painotettu hiili-intensiteetti on herkkä erityisesti sektoripainojen muutoksille, joten hiili-intensiivisten sektoreiden menestyessä vertailuindeksiä seuraavan salkun hiili-intensiteetti voi nousta.

Kuvaaja 2. VERin likvidin yrityslainasalkun painotettu hiili-intensiteetti, 2019–2023

Likvidien yrityslainojen osalta VERin tavoitteena on pitää koko hiili-intensiteetti alle vertailuindeksin. Yrityslainojen osalta hiili-intensiteetti on laskenut 30,9 % vuodesta 2019. Likvidin yrityslainasalkun painotettu hiili-intensiteetti on lähes 3 % alle vertailuindeksin, joten myös yrityslainojen osalta asetettu päästövähennystavoite saavutettiin vuonna 2023.

Koska painotettu hiili-intensiteetti ei ole täydellinen mittari kuvaamaan sijoitussalkun ilmatoriskejä, VER tarkastelee myös muita ilmastotunnuslukuja. Taulukossa 1 on kuvattu VERin noteerattujen osakkeiden ja likvidien yrityslainojen hiili-intensiteettien ohella niiden absoluuttiset päästöt sekä hiilijalanjäljet. Luvuissa on huomioitu tason 1 ja 2 päästöt.

Noteeratuissa osakkeissa hiilikattavuus on ollut yli 95 prosentin jo viime vuodet, mutta yrityslainoissa kattavuutta heikentää vielä high yield -lainojen liikkeeseenlaskijoiden ilmastoraportoinnin heikko taso.

Taulukko 1. VERin salkun ilmastotunnusluvut

Tunnusluku	Noteeratut osakkeet	Likvidit yrityslainat
Absoluuttiset päästöt, tCO ₂ e	751 752	85 572
Hiilijalanjälki, tCO ₂ e / Sijoitettu MEUR (EVIC)	79	39
Hiili-intensiteetti, tCO ₂ e / Liikevaihto MUSD	134	67
Markkina-arvo, MEUR	9 488	2 238
Markkina-arvon osuus VERin kokonaispääomasta, %	41,6 %	9,8 %
Päästölukujen kattavuus (absoluuttiset päästöt), %	96,0 %	54,6 %
Päästölukujen kattavuus (hiili-intensiteetti), %	97,2 %	75,7 %